

04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 5-й поверх,
тел: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 3 Borysglibska st., Kyiv, 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань правоохоронної діяльності
Сергію ІОНУШАСУ**
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008
ionushas@rada.gov.ua
karchemska@rada.gov.ua

Шановний пане Сергію!

Національна асоціація адвокатів України (далі – НААУ) висловлює Вам свою повагу та звертається стосовно такого.

На адресу НААУ надійшов Ваш лист від 28.02.2024 із проханням висловити свою позицію до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо оперативності кримінального провадження з дотримання міжнародних стандартів та принципу верховенства права» (реєстр. № 11039 від 26.02.2024).

Зважаючи на необхідність оптимізації кримінального судочинства, Комітетом НААУ з питань кримінального права та процесу було здійснено правовий аналіз вказаного законопроекту.

Метою проекту Закону є підвищення оперативності кримінального провадження з дотриманням міжнародних стандартів, прав та інтересів сторін кримінального провадження та принципу верховенства права. Однак, на нашу думку, пришвидшення розгляду кримінального провадження не можна визначати першочерговим завданням кримінального судочинства. З огляду на такі підстави.

Відповідно до статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Частиною 1 статті 21 КПК України гарантоване право кожного на справедливий розгляд та вирішення справи в розумні строки незалежним і не упередженим судом, створеним на підставі закону. За нашим глибоким переконанням, справедливого розгляду можна досягти лише в тому разі, коли суд безпосередньо має можливість дослідити усі докази, аргументи, доводи, заперечення та пояснення сторін кримінального провадження.

Відповідно до рішення ЄСПЛ від 19.04.1993 у справі «Краска проти Швейцарії» визначено, що ефективність справедливого розгляду справи досягається тоді, коли сторони процесу мають право представляти перед судом ті аргументи, які вони вважають важливими для справи. При цьому такі аргументи мають бути «почуті», тобто ретельно розглянуті судом, а суд має обов'язок провести ретельний розгляд клопотань, аргументів та доказів, поданих сторонами.

Стаття 319 КПК України визнає незмінність складу суду під час судового розгляду кримінального провадження. Однак визначає, що у разі неможливості брати участь у судовому засіданні з об'єктивних причин, які визначаються законом, склад суду може бути замінений. Частиною 1 цієї статті законодавець врегулював процесуальні питання, які виникають унаслідок заміни складу суду. Законодавець, дотримуючись мети реалізації справедливого суду, визначив, що за наслідками заміни складу суду судовий розгляд розпочинається спочатку. На наше глибоке переконання, це є обґрунтованим з тих підстав, що суд безпосередньо повинен дослідити усі докази та аргументи сторін кримінального провадження з метою ухвалення законного та справедливого рішення. Особливо це стосується складних кримінальних проваджень, де кожен доказ та кожна обставина справи повинні бути досліджені судом з метою виключення формального підходу вивчення матеріалів справи. Водночас законодавець врегулював випадки, коли суд може прийняти рішення про відсутність необхідності розпочинати судовий розгляд спочатку та здійснювати повторно всі або частину процесуальних дій, які вже здійснювалися під час судового розгляду до заміни складу суду (судді).

У той же час в аналізованому законопроекті запропоновано змінити частину 10 статті 35 КПК України та статтю 319 КПК України, які носять процесуальний характер і визначають повноваження суду при зміні його складу. Крім того, вказані зміни не зможуть забезпечити дотримання міжнародних стандартів і принципів верховенства права. Ми переконані, що чинними нормами кримінального процесуального законодавства врегульоване питання правових наслідків заміни складу суду під час розгляду кримінальних проваджень, внесення запропонованих правок і змін, призведе лише до встановлення обмеження права безпосереднього дослідження судом усіх доказів та аргументів кримінального провадження.

З огляду на наведене НААУ не підтримує законопроект № 11039 від 26.02.2024 «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо оперативності кримінальних проваджень з дотриманням міжнародних стандартів та принципу верховенства права».

З повагою

**Голова
Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України**

Лідія ІЗОВІТОВА